

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาสำรวจ วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อจัดทำคู่มือท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ โดยมุ่งศึกษาลักษณะของพื้นที่เกี่ยวกับบริบททั่วไปของชุมชน การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมกันนี้ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจภายในพื้นที่ซึ่งเป็นข้อมูลท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประเพณี ผู้ศึกษาได้เลือกชุมชนตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นพื้นที่ทำการศึกษา โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษา ได้แก่ ผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นผู้รู้เรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของพื้นที่เป็นอย่างดี และรวมไปถึง ผู้นำชุมชน บุคลากรภาครัฐในชุมชน ประชาชนและผู้ประกอบการในชุมชน และนักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่งที่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดบางหลวง เพื่อทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากหนังสือ ตำรา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการวิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดบางหลวง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาคงต่อไปนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือในการศึกษา
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1.1 การศึกษาเบื้องต้น (Primary Research) ได้แก่การศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ วารสาร รายงาน แนวคิด ทฤษฎี แผ่นพับ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา

1.2 การศึกษาภาคสนาม (Field Research) ผู้ศึกษามุ่งศึกษาถึงลักษณะของพื้นที่ของชุมชน ได้แก่ บริบททั่วไปของชุมชน การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และศึกษาถึงสิ่งดึงดูดใจภายในพื้นที่ โดยเฉพาะที่เป็นสิ่งดึงดูดใจการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และความเหมาะสม ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประเพณี และนอกจากนี้ ได้ศึกษาสอบถามนักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่ง ในการเป็นตัวแทนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดบางหลวง โดย

การศึกษาถึงสภาพการเดินทางมายังตลาดบางหลวง สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินที่ให้บริการ ด้านราคาสินค้า การจัดพื้นที่ ด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนข้อเสนอแนะในกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่นักท่องเที่ยวต้องการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดบางหลวง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มประชากร ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในพื้นที่ ที่อยู่ในชุมชนตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ผู้สูงอายุในชุมชน กลุ่มผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา กรรมการชุมชน กรรมการหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่รับผิดชอบปฏิบัติงานในพื้นที่ตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ กลุ่มครู อาจารย์ นักวิชาการ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2.2 นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย คือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังตลาดบางหลวง ตำบลบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ประมาณ 5,000 คนต่อสัปดาห์ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีสุ่มนักท่องเที่ยว 50 คน ซึ่งการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างนี้ ไม่ได้กำหนดตามตารางแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักวิชาการท่านใด เพราะวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษา บริบทชุมชน วัฒนธรรมประเพณีที่เป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อจัดทำคู่มือท่องเที่ยวตลาดบางหลวง มิได้มุ่งศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวโดยตรง สำหรับการศึกษากลุ่มตัวอย่างจึงเป็นเพียงเพื่อทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยว และในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังตลาดบางหลวง เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ที่มีผู้สนใจมากยิ่งขึ้นในอนาคต

2.3 ประชาชนทั่วไปในตลาดบางหลวง ประชาชนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดบางหลวงมีประมาณ 4,000 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือท่องเที่ยวตลาดบางหลวง ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีความเหมาะสมระดับใด เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการศึกษา และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องในการพิจารณาจัดทำคู่มือประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวตลาดบางหลวงต่อไป

3. เครื่องมือในการศึกษา

เครื่องมือในการดำเนินการศึกษานี้ ประกอบด้วย

3.1 ตัวผู้ศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้สังเกต บริเวณพื้นที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพสิ่งแวดล้อมปฏิกิริยา หรือการแสดงออกของนักท่องเที่ยว ในการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว ตั้งประเด็นคำถาม จดบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ในทุกขั้นตอนของการศึกษาสภาพการณ์การท่องเที่ยวของชุมชนตลาดบางหลวง โดยมีได้นำความรู้สึกลงตัวมากำหนดหรือตัดสินใจ

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นคำถาม ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก โดยสัมภาษณ์ผู้รู้ ในประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในพื้นที่ ที่อยู่ในชุมชนตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย ผู้สูงอายุในชุมชน กลุ่มผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา กรรมการชุมชน กรรมการหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่รับผิดชอบปฏิบัติงานในพื้นที่ตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ กลุ่มครู อาจารย์ นักวิชาการ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีในชุมชนตลาดบางหลวง

3.3 แบบสอบถามนักท่องเที่ยว โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดบางหลวงอยู่ในช่วงอายุเท่าไร สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้โดยเฉลี่ย ภูมิสำเนา วิธีการเดินทางมายังตลาดบางหลวง และการรับทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยวตลาดบางหลวง

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว บริบทชุมชน สิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ได้รับบริการ การบริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว การจัดพื้นที่ ด้านสิ่งแวดล้อม การกำจัดขยะ อรรถาสัยไมตรีของผู้ขายสินค้า

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบัน และต้องการข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารจัดการพัฒนาตลาดบางหลวง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีความพร้อมและเหมาะสมยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่จะประโยชน์ต่อการพัฒนาตลาดบางหลวง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

3.4 แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม ผู้ศึกษาทำการบันทึกข้อมูล ที่ได้จากการสังเกตการพูดคุย การสัมภาษณ์ จากความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลลงในสมุดบันทึกทุกครั้งที่มีการเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ที่ทำการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ศึกษา

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้เทปบันทึกเสียงและกล้องถ่ายรูป สำหรับการเก็บบันทึกข้อมูล เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนและเพื่อทบทวนความเข้าใจในระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูล และภาพถ่ายจะช่วยให้เห็นสภาพของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง สืบหาและศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ ข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ งานวิจัย แผ่นพับ และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ แล้วนำมาเก็บรวบรวมไว้ เพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพื้นที่ชุมชนตลาดบางหลวง ตำบลบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม การติดต่อกับผู้ที่เกี่ยวข้องทางโทรศัพท์เพื่อ นัดพบ การสัมภาษณ์ และสร้างความคุ้นเคยก่อนที่จะไปเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพราะผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคนมีภาระหน้าที่ในแต่ละวันมากและมีเวลาว่างแตกต่างกันออกไป

4.2 สร้างความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักในชุมชนตลาดบางหลวง เพราะผู้ศึกษาต้องการข้อมูลเชิงลึกในประเด็นหลักแต่ละคนในปัจจุบัน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึกและสอบถามเพิ่มเติมจากการตอบคำถามที่ได้กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ และเป็นประโยชน์ในการศึกษา สำหรับพื้นที่ที่ทำการศึกษานั้น สามารถเดินทางไปได้สะดวกทั้งรถยนต์ส่วนตัวและเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง สำหรับผู้ศึกษาเองก็ทำงานในพื้นที่ของจังหวัดนครปฐม และย้ายภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอยะรัง จ.นครปฐม ทำให้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้ผลของการศึกษาได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และตรงกับสภาพความเป็นจริง เมื่อผู้ศึกษาไปสอบถามและบอกถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

4.3 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เนื่องจากผู้ศึกษาต้องการข้อมูลที่เป็นความจริง ผู้ศึกษาจึงได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ ในบางครั้ง บางโอกาส เพื่อสังเกตพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในระหว่างการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การนั่งเรือบริการท่องเที่ยวชมทัศนียภาพ ชมธรรมชาติ ชมวิถีชีวิตของผู้คนริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน การให้อาหารปลา การจัดพื้นที่บริการจอดรถ การใช้บริการห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ แก่นักท่องเที่ยว การสังเกตการณ์ให้บริการของผู้ประกอบการ โดยการเดินไปรอบ ๆ บริเวณตลาดบางหลวง ที่มีผู้ประกอบการขายสินค้า การซื้อสินค้า การพูดคุยกับนักท่องเที่ยว

4.4 การสัมภาษณ์ในเชิงลึก สำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีในตลาดบางหลวง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการกำหนดประเด็นที่ต้องศึกษาเป็นข้อ ๆ และสัมภาษณ์ตามลำดับพร้อมทั้งพูดคุย สอบถาม เพื่อเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับคำถามและคำบอกเล่า ทำให้เกิดความเป็นกันเอง

4.5 แบบสอบถามนักท่องเที่ยว จากประชากรประมาณ 5,000 คนต่อสัปดาห์ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีสุ่มนักท่องเที่ยว 50 คน ซึ่งการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างนี้ ไม่ได้กำหนดตามตารางแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักวิชาการท่านใด เพราะวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษา บริบทชุมชน วัฒนธรรมประเพณี ที่เป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อจัดทำคู่มือท่องเที่ยวตลาดบางหลวง มิได้มุ่งศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวโดยตรง สำหรับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จึงเป็นเพียงเพื่อทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยว และในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังตลาดบางหลวง เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ที่มีผู้สนใจมากยิ่งขึ้นในอนาคต โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดบางหลวงอยู่ในช่วงอายุเท่าไร สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้โดยเฉลี่ย ภูมิลำเนา วิธีการเดินทางมายังตลาดบางหลวง และการรับทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยวตลาดบางหลวง

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยว ในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว บริบทชุมชน สิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ได้รับบริการ การบริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว การจัดพื้นที่ ด้านสิ่งแวดล้อม การกำจัดขยะ อหยาศัยไมตรีของผู้ขายสินค้า ซึ่งมีเกณฑ์การวัด 5 ระดับ คือ

ระดับมากที่สุด = 5 หมายถึง ข้อความนั้น ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ มากที่สุด
 ระดับมาก = 4 หมายถึง ข้อความนั้น ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ มาก
 ระดับปานกลาง = 3 หมายถึง ข้อความนั้น ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ ปานกลาง
 ระดับน้อย = 2 หมายถึง ข้อความนั้น ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ น้อย
 ระดับน้อยที่สุด = 1 หมายถึง ข้อความนั้น ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวชอบในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตลาดบางหลวง ซึ่งนักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบัน เป็นคำถามปลายเปิด สำหรับความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่ต้องการให้จัดกิจกรรมอื่นเพิ่มขึ้น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารจัดการพัฒนาตลาดบางหลวง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีความพร้อม และเหมาะสมยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่จะประโยชน์ต่อการพัฒนาตลาดบางหลวง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

4.3 แบบสอบถามประชาชนทั่วไปในตลาดบางหลวง จากข้อมูลของเทศบาลบางหลวง ประชาชนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดบางหลวงมีประมาณ 4,000 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือท่องเที่ยวตลาดบางหลวง ซึ่งผู้ศึกษาได้ ทำเสร็จเรียบร้อยแล้วว่าคู่มือดังกล่าว มีความเหมาะสมระดับใด เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการศึกษา และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องในการพิจารณาจัดทำคู่มือประชาสัมพันธ์ในการ ท่องเที่ยวตลาดบางหลวงต่อไป แบบสอบถามมีเกณฑ์การวัด 5 ระดับ คือ

ระดับมากที่สุด	= 5	หมายถึง	ข้อความนั้น	ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ	มากที่สุด
ระดับมาก	= 4	หมายถึง	ข้อความนั้น	ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ	มาก
ระดับปานกลาง	= 3	หมายถึง	ข้อความนั้น	ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ	ปานกลาง
ระดับน้อย	= 2	หมายถึง	ข้อความนั้น	ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ	น้อย
ระดับน้อยที่สุด	= 1	หมายถึง	ข้อความนั้น	ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ	น้อยที่สุด

5. การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การสัมภาษณ์ผู้ศึกษา ได้ทำการตรวจสอบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมกับเก็บ รวบรวมข้อมูลตามลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้ง มาจำแนกออกตามประเด็นคำถาม และในขณะเดียวกันก็พิจารณาความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยดูจาก วัตถุประสงค์ของการศึกษา และกรอบแนวคิดในการศึกษา สำหรับการตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูลที่จัดบันทึก จากการให้สัมภาษณ์กับเทปบันทึกเสียงว่ามีความถูกต้อง ใช้วิธีตรวจสอบกับ แหล่งข้อมูลอื่น ๆ โดยใช้การพรรณนา

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่นักท่องเที่ยวตอบ จำนวน 50 ชุด โดยนำมา ถอดรหัสตัวเลขและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel for windows ซึ่งใช้สถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ที่ เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดบางหลวงอยู่ในช่วงอายุเท่าไร สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้โดยเฉลี่ย ภูมิสำเนา วิธีการเดินทางมายังตลาดบางหลวง และการรับทราบข้อมูล ทางการท่องเที่ยวตลาดบางหลวง วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 แบ่งการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของ นักท่องเที่ยว ในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจที่ทำให้นักท่องเที่ยว เดินทางมา ท่องเที่ยวตลาดบางหลวง บริบทชุมชน บริการที่ได้รับในการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดบางหลวง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ได้รับบริการ การบริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว การจัดพื้นที่ ด้านสิ่งแวดล้อม การกำจัดขยะ อธิบายไม่ตรีของผู้ชายสินค้า โดยผู้ศึกษาได้ใช้เกณฑ์ของ อนุรักษ์

ปัญญานูวัฒน์ และอุเทน ปัญโญ (2540) มากำหนดการแปลผลของค่าเฉลี่ยของปัจจัยสำคัญในการวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบัน เป็นคำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตลาดบางหลวง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยใช้การพรรณนาบนฐานนิยม แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ลำดับความชอบ ในกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ผู้ศึกษาได้กำหนดให้นักท่องเที่ยวระบุลำดับตัวเลข เพื่อแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังนี้

หมายเลข 1	หมายถึง	กิจกรรมที่ชอบมาก
หมายเลข 2	หมายถึง	กิจกรรมที่ชอบลำดับที่ 2
หมายเลข 3	หมายถึง	กิจกรรมที่ชอบลำดับที่ 3

ส่วนที่ 2 คำถามปลายเปิด เพื่อต้องการทราบ ข้อเสนอแนะด้านกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติม ข้อเสนอแนะในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาตลาดบางหลวง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยสรุปเป็นหมวดหมู่แล้วอธิบายข้อมูลในเชิงพรรณนาบนฐานนิยม

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ประชาชนตลาดบางหลวงตอบ จำนวน 40 ชุด โดยนำมาถอดรหัสตัวเลขและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel for windows ซึ่งใช้สถิติในการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการจัดทำคู่มือท่องเที่ยวตลาดบางหลวง เกี่ยวกับรูปเล่มดึงดูดใจชวนให้อ่าน ขนาดของรูปเล่มมีความเหมาะสม การออกแบบปกหน้า-ปกหลังมีความเหมาะสม ความสวยงามและสีสันตลอดทั้งเล่มมีความเหมาะสม มีความสะดวกต่อการเปิดอ่าน ค้นหา ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหา เนื้อหา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมในการใช้คำ สำนวนภาษา ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม ลักษณะของตัวอักษรมีความเหมาะสม โดยผู้ศึกษาได้ใช้เกณฑ์ของ อนุรักษ์ ปัญญานูวัฒน์ และอุเทน ปัญโญ (2540) มากำหนดการแปลผลของค่าเฉลี่ยของปัจจัยสำคัญในการวิเคราะห์ โดยแบ่งกลุ่มตามน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามความหมาย ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เวลาในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 จึงได้ข้อมูลในการเขียนรายงานการวิจัย และผู้ศึกษาแน่ใจว่า สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่อง “ศึกษาสำรวจวัฒนธรรมประเพณี เพื่อจัดทำคู่มือท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” ในครั้งนี้ได้